

Insprektekst voorstel t.a.v. Sonderende eerste concept Limburgs Programma Landelijk Gebied

Geachte leden van de Provinciale Staten en College van GS, Goedemorgen,

Mijn naam is Ton Hermanussen en ik mag de directeur zijn van de Natuur en Milieufederatie Limburg. Maar ik sta hier niet alleen voor de Natuur en Milieufederatie Limburg, maar ook voor de leden van de aangesloten lokale organisaties die zich – op vrijwillige basis – in de afgelopen maanden met hart en ziel hard hebben ingezet in de gebiedsprocessen ten behoeve van nu voorliggend gebiedsplan.

U heeft het advies aan GS kunnen lezen van de PLC, waar wij onderdeel van uitmaken. Sterker nog, naar aanleiding van de uitspraak van de PAS in mei 2019 zijn wij samen met het Waterschap Limburg, Natuurmonumenten, Limburgs Landschap en SBB de initiatiefnemer geweest voor het oprichtingen van de PlattelandsCoalitie. Omdat we voorzagen dat dit zou leiden tot een grote transformatie van het Limburgse landelijke gebied én dat dat alleen succesvol zou worden als alle relevante partijen daar gezamenlijk de schouders onder zouden zetten.

Wij ondersteunen het advies zoals dat is voorgelegd aan de GS. Waarom dan toch inspreken?

Het advies maakt duidelijk dat alle partijen aan de slag wil om de doelen te halen, dat de urgentie daartoe groot is, dat wat er nu ligt onvoldoende concreet is en versnelling vereist is. Ik wil graag het PLC-advies vandaag en hier duiden vanuit onze inzet op weg naar een natuurrijk, milieuvriendelijk en duurzaam Limburg. Immers, daar waar wij voor staan.

Urgentie; zowel de natuur in natuurgebieden als de biodiversiteit in Limburg holt achteruit. Er is geen tijd te verliezen. Dat wordt voor de Natura 2000-gebieden bevestigd in de natuurdoelanalyses en de bevindingen van de ecologische autoriteit. Maar zeker ook met biodiversiteit daarbuiten gaat het slecht. Een gezond bodemleven en een rijkdom aan insecten zijn cruciaal, ook voor onze voedselvoorziening, en leiden nu onder de combinatie van een veel te hoge milieubelasting, het huidige afvoerende water-systeem, de klimaatverandering en gebruik van bestrijdingsmiddelen.

Concreetheid; om aanspraak te maken op de gelden uit het Transitiefonds moet het programma voldoen aan de voorwaarden van het Rijk voor de gebiedsprogramma's. Onze zorg is dan ook dat deze eerste ontwerpversie niet rijp genoeg is om positief beoordeeld te worden door de Ecologische Autoriteit (EA), de kennisinstellingen en beleidsmatig door het Rijk. En dat deze net als het Landbouwakkoord teruggedraaid wordt. De provincie dreigt hierdoor de regie te verliezen, kostbare tijd gaat verloren met als gevolg dat, de onzekerheid voor agrariërs aanhoudt, de waterkwaliteit en natuur niet herstelt, de verdroging aanhoudt, de bodem niet herstelt en de vergunningverlening niet loskomt.

Samen en integraal; wij blijven het belang van integraliteit benadrukken. Natuur-, water-, klimaat doelen moeten onderling én vanuit een systeembenadering in samenhang met de beoogde transitie van de landbouw worden beoordeeld. Slimme combinaties van maatregelen zorgen voor resultaat op meerdere doelen tegelijk. Het is belangrijk te voorkomen dat we later spijt krijgen van overhaaste

maatregelen nu. Het opstellen van een integraal afwegingskader om keuzes in maatregelen(pakketten) te maken heeft wat ons betreft daarom de grootste prioriteit in het vervolgtraject. Dit is immers ook een vereiste 8 van het Rijk.

Aan de slag; Wij blijven aandringen op het opbouwen van een goede uitvoeringsorganisatie, het borgen van de voortgang, resultaten en effecten (doelbereik en neveneffecten) van de maatregelen(vereiste 6 van het Rijk), het inrichten van gebiedsprocessen op een kleinschaliger gebiedsniveau en een grondbank voor anticiperende grondaankopen. Zonder deze aspecten kan de uitvoering niet startwn.

Tot slot; Vertegenwoordigers uit onze achterban, collega's uit mijn team maar ook vanuit de natuurbeherende instanties hebben zich in de afgelopen periode met veel toewijding ingespannen om de problemen in het buitengebied per gebied concreet in beeld te krijgen en oplossingsrichtingen te benoemen. Voor hen maar ook voor mij is het teleurstellend dit niet geleid heeft tot een concreter gebiedsplan.

Inmiddels is het 2023, 4 jaar na de uitspraak. De overheid heeft een verplichte zorgtaak met betrekking tot de instandhouding van de natuur. Die is aan u gedelegeerd. Een zware verantwoordelijkheid.

Ik wil u dan ook vragen om het advies van de PLC ter harte te nemen en het college van GS op te roepen versneld de kaders zo concreet mogelijk te maken, de gebiedsprocessen versneld voort te zetten en alle betrokken partijen op te roepen de doelen volledig te onderschrijven en hier met prioriteit aan te werken. Zodat de volgende versie, beoogd in begin 2024, een daadwerkelijk stap voorwaarts betekent richting natuurherstel, verbetering van milieuomstandigheden, aanpak van klimaat en perspectief voor de landbouw.

Dank voor uw aandacht,

Ton Hermanussen
Directeur

In de PLC zijn de meest relevante belangen van het Limburgse landelijke gebied vertegenwoordigd. De PLC ondersteunt de in het plan neergelegde doelen en ambities. De urgentie daarvan neemt alleen maar toe. De PLC-partners zijn sinds dit jaar ook goed betrokken geweest bij de totstandkoming van voorliggend gebiedsprogramma LPLG. Wel had de PLC meer concrete en gebiedsgerichte maatregelen, voorstellen en budgetten verwacht, zodat ook duidelijk wordt hoe in de gebieden de opgaven op elkaar zijn afgestemd zodat voortvarend doorgewerkt kan worden richting realisatie en doelbereik. Zo ontbreekt bijvoorbeeld de beekdalbrede benadering nu in de tekst.

De PLC dringt al langer aan op het opbouwen van een goede uitvoeringsorganisatie, het inrichten van gebiedsprocessen op een kleinschaliger gebiedsniveau en op anticiperende grondaankopen. Kennelijk is het niet mogelijk geweest binnen de gegeven tijd op deze punten meer concreet te zijn. Voor wat betreft het gebrek aan voortgang op rijksniveau (opkoopregeling, landbouwakkoord) is dat de provincie overigens niet aan te rekenen. Hoe dan ook betekent dit voor de partners in de PLC dat de komende periode des te harder aan de concrete uitwerking gewerkt moet worden. De PLC dringt erop aan niet te wachten op de formele reactie van het rijk maar stelt voor om over de volle breedte met de partners de verdere uitwerking voortvarend gezamenlijk verder te werken en daar waar mogelijk uitvoering ter hand te nemen. Daarbij is het belangrijk verder invulling en ruimte te geven aan het werken van onderop, de focus te leggen op de gebiedsprocessen waarbij partijen in de gebieden met elkaar de beste manier zoeken hoe de vastgestelde doelen in hún omgeving gerealiseerd kunnen worden.